

پروردگار من الله است

فارسي

آثار تعبدی بر کردار و
رفتار آثار خاص بر فر

1

www.with-allah.com/fa

دکتر محمد بن سرار یامی
دکتر عبدالله بن سالم باهمام

قسمت دوم

آثار تعبدی بر کردار و رفتار:

پس پاکی نیمه ای از ایمان است. زیرا یکی از مهم ترین انواع آن بوده و خداوند تمام انواع پاکی و طهارت را دوست دارد، و فرقی نمی کند که:

۱. طهارت معنوی:

که منظور از آن پاکی نفس از آثار گناه و نافرمانی و شرک به خداوند است که با توبه راستین و صادق و تطهیر قلب از پلیدی های شرک، شک، حسد، کینه، فریب و تکبر حاصل می شود و این تطهیر روی نمی دهد مگر اینکه اعمال خود را با اخلاص درست برای خداوند و دوستی خیر و خوبی و بردباری و فروتنی و راستی انجام بدهد.

۲. طهارت حسی:

منظور از آن برطرف کردن آن نوع پلیدی است که سبب بی وضویی می شود:

- برطرف کردن چیزهای ناپاک:

این با برطرف کردن چیزهای پلید بوسیله آب پاک از لباس، بدن، مکان و آنچه در حکم مکان است صورت می گیرد.

- برطرف کردن بی وضویی:

منظور از وضوء، غسل و تیمم برای نماز یا قرائت قرآن یا طواف بیت الله یا یاد و ذکر الله تعالی و غیره می باشد.

توحید خداوند در رفتار و کردار آدمی آشکار می شود. رفتار و کردار آدمی آینه ای از تقوا و احساسات قلب اوست و این در رفتار خاص او با مردم آشکار می شود. تمام زندگی نشانه و اثری از آثار ایمان و توحید و پرستش است. خداوند بلند مرتبه می فرماید: "و جن و انس را جز برای آنکه مرا بندگی کنند نیافریده ام"

[سوره ذاریات آیه ۵۶]

از جمله آثار واضح آن بر رفتار خاص انسان:

نخست! آثار خاص بر فرد:

طهارت و پاکی:

بزرگترین چیزی که مومن بعد از توحید به دست می آورد پاکی و طهارت است. به همین سبب خداوند آن را دوست دارد. پروردگار ارجمند و با عظمت می فرماید: "به راستی خداوند توبه کنندگان و پاک شوندهگان را دوست می دارد" [سوره بقره آیه ۲۲۲]

و رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: "پاکی نیمه ی ایمان است" (روایت از مسلم است)

رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: "پاکی نیمه ای از ایمان است" (روایت از مسلم است)

نماز:

نماز آثار بسیار بزرگی دارد. از آن جمله:

رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: "نماز نور است" (روایت از بیهقی است)

۱. از فحشا و منکر و کارهای زشت باز می دارد. خداوند بلند مرتبه می فرماید: "[ای محمد (ﷺ)] بخوان آنچه از کتاب [آسمانی] را که به تو وحی شده است و نماز را بر پاي دار. که نماز از [کارهای] ناشایست و ناپسند باز می دارد. و حقا که یاد خداوند بزرگتر است و خداوند آنچه را می کنید، می داند" [سوره عنکبوت آیه ۴۵]

۲. برترین اعمال بعد از شهادتین است. به سبب حدیث عبدالله بن مسعود رضی الله عنه که فرمود: "از رسول خدا صلی الله علیه و سلم پرسیدم: کدامین عمل بهتر است؟ گفت: نماز سروقت. گفت: سپس پرسیدم: بعد از آن کدام است؟ گفت: نیکی به پدر و مادر. گفت: سپس پرسیدم: بعد از آن کدام است؟ گفت: جهاد در راه خدا" (روایت از مسلم است)

نماز برترین عملی است که بنده به خدا نزدیک می شود.

۳. نماز گناهان را می پوشاند. به دلیل حدیث جابر - رضی الله عنه - که می گوید: رسول خدا صلی الله علیه و سلم فرموده است:

"مثال نمازهای پنجگانه مثال یک رود روان پر آب بر در خانه یکی از شما است که روزی پنج بار در آن آبتنی می کند" (روایت از مسلم است)

توحید خداوند متعال در نماز آشکار می شود و آن رابطه ای میان بنده و خدایش است که در آن بنده طاعت و محبت و خضوع و فروتنی و خاکساری خود را برای خدایش اعلان می کند و این بزرگترین رکن اسلام بعد از گواهی توحید و نبوت محمد است و آن عباد و ستون دین و نور یقین است که نفس در آن پاک و معطر شده و سینه گشایش می یابد و قلب آرام می گیرد. آن مانعی برای کارهای زشت و منکرات است و سببی برای از بین رفتن گناهان و بدی ها است. نماز عبارت است از اعمالی خاص در اوقاتی خاص که با تکبیر آغاز و با سلام پایان می پذیرد.

ترک کننده نماز و منکر آن، تکذیب کننده خدا و رسول و منکر قرآن است. این با اصل ایمان در تضاد می باشد، اما کسی که وجوب آن را می داند و به خاطر تنبلی و کسالت آن را ترک می کند او خود را در معرض خطری بزرگ و هشدار هولناک قرار داده است. رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: "فاصله بین شخص و شرک و کفر، ترک نماز است" (روایت از مسلم است)

و دیگران گفته اند: آن کفر است، اما کفر بزرگ نیست. به هر حال یا آن کفری است که فرد را از آئین اسلام بیرون می برد و یا اینکه از گناهان بزرگ و از بزرگترین مهلکات است.

با سجده فراوان یاری کن" (روایت از مسلم است)
نماز رابطه بین پروردگار توانا و بنده ضعیف است تا بنده ضعیف، با توان پروردگار قدرتمند، قوی و توانا شده و قلب او به خدا مرتبط شود که این از مهمترین اهداف نماز است. خداوند بلند مرتبه می فرماید: "و برای یاد کردن من نماز برپای دار" [سوره طه آیه ۱۴]

زکات پاک کردن و رویاندن و پرورش دادن نفس و مال و جامعه است.

۴. نماز در دنیا و در آخرت نوری برای صاحبش است: رسول خدا صلی الله علیه و سلم در باره نماز می فرماید:

"هر کسی که بر نماز محافظت کند برای او نور، برهان، دلیل و سبب نجات و رهایی او در روز قیامت می شود و هر کس که بر آن محافظت نکند او را نور و برهان و نجاتی نخواهد بود و در روز قیامت به همراه قارون، فرعون، هامان و ابی بن خلف خواهد بود"

(روایت از احمد است)

و رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: "نماز نوری است" (روایت از بیهقی است)

۵. خداوند به وسیله نماز درجه و مقام فرد را بالا می برد و اشتباهات و خطایا را از بین می برد، به دلیل حدیث ثویان _ مولای رسول خدا صلی الله علیه و سلم - که رسول خدا به او گفت: "سجده فراوان را بر خود لازم بگیر چرا که تو هیچ سجده ای بجا نمی آوری مگر اینکه خداوند با آن درجه ای از تو را بالا برده و گناهی از تو را از بین می برد" (روایت از مسلم است)

۶. نماز از بزرگترین اسباب ورود به بهشت و همراهی با رسول خدا صلی الله علیه و سلم است. به دلیل حدیث ربیع بن کعب اسلمی -رضی الله عنه- که گفت: "من شب را به نزد رسول خدا صلی الله علیه و سلم بودم، پس آب وضوء و چیزهای مورد نیاز او را فراهم کردم، پس به من گفت: چیزی درخواست کن، گفتم: درخواست من همراهی شما در بهشت است. فرمود: چیز دیگری بخواه؟ من گفتم من همین را می خواهم. فرمود: پس مرا

زکات:

۱۲. زکات سبب از بین رفتن عقده، کینه، خشم های سرکوفت شده بر ثروتمندان و حسادت و دشمنی نسبت به نعمت هایی که خداوند به آنها داده است، می شود.

۱۳. زکات مانعی برای بوجود آمدن جرایم مالی مانند دزدی و چپاول و غارت می شود.

۱۴. سبب رشد و پاکی مال می شود.

نصوص فراوانی در کتاب و سنت آمده است که به شکل واضح به وجوب زکات دلالت می کنند و پیامبر اسلام صلی الله علیه و سلم بیان می کند که آن یکی از پایه های محکم و استوار اسلام است که بر آن بنا نهاده شده و آن رکن سوم از ارکان این دین است. خداوند بلند مرتبه می فرماید: "و نواز بر پای دارید و زکات بپردازید و با رکوع کنندگان رکوع کنید"

[سوره بقره آیه ۴۳]

از رشد و تطهیر گرفته شده است. طهارت نفس بنده یکتاپرست، او را می دارد تا با مالش خود را پاک کرده و با زکات آن را صیقل دهد، تا پاک گردد. زکات حقی واجب در مال ثروتمندان است که باید به فقراء و کسانی که در حکم آنها هستند، داده شود تا رضایت پروردگار عالم حاصل شده و روان آدمی پاک گردد و به نیازمندان نیکی و احسان کند.

زکات در اسلام از اهمیت فراوانی برخوردار است و حکمت تشریح آن به خوبی اهمیت آن را آشکار می کند و کسی که در این حکم تامل و دقت کند بزودی متوجه اهمیت این رکن بزرگ و تاثیرات آن خواهد شد. از جمله این آثار عبارتند از:

۷. پاک کردن نفس بشری از پلیدی بخل، خسیسی، حرص و طمع

۸. همدردی با فقراء و برطرف کردن نیازهای نیازمندان و بیچارگان و محرومان.

۹. برپا کردن مصالح عمومی که زندگی و حیات امت و سعادتش بر آن استوار است.

۱۰. جلوگیری از انباشت اموال در نزد ثروتمندان و بازرگانان، تا اموال فقط در دست یک دسته محدود از مردم خزینه نشده یا فقط در دست ثروتمندان دست به دست نگردد.

۱۱. زکات جامعه اسلامی را به مانند یک خانواده قرار می دهد که فرد توانا بر ناتوان و ثروتمند بر فقیر مهر و عطوفت می کند.

و خداوند بلند مرتبه می فرماید: "و نماز را برپای دارید و زکات را بپردازید. و هر خیری را که از پیش برای خودتان می فرستید [پاداش] آن را در نزد خداوند خواهید یافت. آری خدا به آنچه می کنید بیناست" [سوره بقره آیه ۱۱۰]

و در حدیث مشهور جبریل آمده است: "اسلام آن است که گواهی بدهی که معبود راستینی جز الله نیست و محمد فرستاده اوست. نماز را برپا داری و زکات بدهی و رمضان را روزه بگیری و اگر توان آن را داشتی حج بگذاری" (روایت از مسلم است)

و رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: "اسلام بر پنج پایه استوار شده است: گواهی لا اله الا الله و رسالت محمد از طرف خداوند، بر پاداشتن نماز و دادن زکات و گذاردن حج و روزه رمضان" (روایت از بخاری است)

مانند این نصوص به روشنی بر این دلالت می کنند که زکات یکی از ارکان و اصول بزرگ اسلام است که اسلام بدون آن تکمیل نمی شود.

روزه:

آثار روزه بر بنده فراوان اند از آن جمله:

۱. آن راز میان بنده و خالقش است که در آن عنصر مراقبت و مواظبت راستین در ضمیر مومن نمایان می شود، زیرا هرگز امکان ندارد ریا به آن سرایت کند. روزه مراقبت خداوندی و خشیت او را در مومن پرورش می دهد و این هدفی برجسته و بزرگ است که آرزوهای بسیاری از مردم به آن نمی رسد.

۲. به امت، نظم و یکپارچگی، دوستی، عدل و مساوات را عادت می دهد و در میان مومنان عاطفه و احساس رحمت و اخلاق نیکو و احسان را بوجود می آورد. همانطور که جامعه را از شر و فساد محفوظ نگه می دارد.

۳. روزه سبب می شود که مسلمان درد برادرش را احساس کند و این احساس او را به بخشش و احسان به فقرا و مساکین و می دارد و در نتیجه آن محبت برادرانه بین مسلمانان بوجود می آید.

۴. آن یک تمرین عملی برای کنترل نفس و تحمل مسئولیت و سختی هاست.

۵. پشتیبان انسان از فرو افتادن در گناهان بوده و همچنین برای آن پاداش نیک می برد. رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید:

"روزه سپراست. از رفتار زشت و کارهای جاهلانه دوری گزینید و اگر کسی با او درگیر شد یا او را بد و بیراه گفت، بگوید: من روزه ام، و این را دو بار تکرار کند. سوگند به آن که جان من به دست اوست بوی دهان روزه دار در نزد خداوند از بوی مشک و عنبر بهتر است. خورد و خوراک و نوشیدنی و میل جنسی خود

خداوند روزه را بنا نهاده و آن را یکی از ارکان اسلام قرار داده است و آن عبارت است از: امساک به معنی خویشتنداری و امتناع از اموری که سبب شکستن روزه می شوند، به نیت عبادت خداوند از طلوع فجر تا غروب خورشید. خداوند بلند مرتبه می فرماید: "بخورید و بیاشامید تا آنکه رشته سپید- که فجر است- از رشته سیاه [شب] آشکار شود آن گاه روزه را تا شب به پایان رسانید"

[سوره بقره آیه ۱۸۷]

و استقرار ایمان در قلب بنده و جای گرفتن توحید خداوند به سبب فرمان پذیری از آنچه خداوند برایش واجب کرده است. این آیه بیانگر این وجوب است: "ای مؤمنان، روزه بر شما مقرر شده است، چنان که بر پیشینیان مقرر شده بود، باشد که تقوی پیشه کنید"

[سوره بقره آیه ۱۸۳]

پس انسان یکتاپرست به روزه شادمان شده و با شوق به سوی آن می شتابد، خداوند ارجمند و با عظمت در حدیثی قدسی می فرماید: "تمام کارهای فرزند آدم برای خودش است مگر روزه که آن برای من است و من پاداش آن را می دهم.." (روایت از بخاری است)

روزه، مدرسه ای برای ساختن ایمان در دل است.

را به خاطر من ترک می کند. روزه برای من
است و من خودم پاداش آن را می دهم و نیکی
به ده برابر است" (روایت از بخاری است)

حج:

۲. حج فرمان پذیری از دستور خداوند است. خانواده خود را رها می کند، فرزند خود را ترک کرده و لباس خود را درمی آورد و توحید پروردگار را اعلان می کند. همه این کارها برای پذیرش امر خداوند است و این از بزرگترین نشانه های امتثال امر خداوند است.

۳. حج سبب رضایت الله تعالی و دخول به بهشت است. رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: "حج مقبول و نیکو پاداشی جز بهشت ندارد" (روایت متفق علیه است)

۴. حج اظهار عملی اصل مساوات و عدل در میان مردم است. آن گاه که همه مردم در یک جا در صحرای عرفات می ایستند، در حالی که در میان آنها هیچ تفاوتی وجود ندارد و همگی در یک لباس ظاهر شده و جز در تقوا و پرهیزکاری تفاوتی باهم ندارند.

۵. در حج اصل شناخت و همکاری تقویت می شود، به طوری که شناخت افزایش می یابد و مشورت بدست آمده و تبادل آراء ممکن می شود و این سبب بالا رفتن جایگاه رهبری امت در میان امت ها و سبب تحریک او می شود.

۶. حج آدمی را به توحید و اخلاص فرا می خواند. امری که کاملاً بر زندگی او تاثیر گذارده و فقط خداوند را به یکتایی اعلان می کند و جز خداوند کسی را به دعانمی خواند.

توحید خداوند در حج نمایان می شود. حج از جمله عباداتی است که سبب افزایش توحید فرد موحد می شده و در آن به زیبایی ایمان آراسته می شود.

حج گذار از آغاز مراسم بانگ "لیبک اللهم لیبک لیبک لا شریک لک لیبک" را سر می دهد و آن را در تمام مراسم تکرار می کند، تا به مراسم حج پایان دهد، در حالی که به مانند روز تولد از تمامی گناهان پاک و ستره شده است. او برای پروردگار یکتا خالص شده و توحید او را ندا داده است. حج قصد بیت الحرام را نمودن در ایام حج می باشد. همانگونه که خداوند فرموده و رسول او انجام داده است. حج فریضه ای از طرف خداوند بر بندگانش است که نصوص کتاب و سنت و انعقاد اجماع بر آن دلالت می کند.

از جمله آثار حج بر زندگی بنده:

رسول خدا صلی الله علیه و سلم فرموده است: "طواف پیرامون کعبه، سعی بین صفا و مروه و زدن سنگریزه، برای برپاداشتن یاد پروردگار ارجمند و با عظمت است" (روایت از احمد است)

۱. حج سبب از بین رفتن گناهان و اشتباهات است. رسول خدا صلی الله علیه و سلم فرموده است: "آیا ندانسته ای که اسلام تمامی گناهان پیشین را از بین می برد و هجرت هر چه را که پیش از آن بوده محو می سازد و حج تمام گناهان قبلی فرد را از بین می برد..."

(روایت از مسلم است)

دوم- آثار عمومی در میان مردم:

بال فروتنی بر آنان بگستران و بگو: پروردگارا، به آنان رحمت آور، چنان که [به سن] خردسالی مرا پروراندند (۲۴) پروردگارتان به آنچه در دلهایتان است، آگاه تر است. اگر نیکوکار باشید، [بدانید] که او برای توبه کاران آمرزنده است (۲۵)" [سوره اسراء آیات ۲۵-۲۳]

و خدای بلند مرتبه می فرماید: "و انسان را نسبت به پدر و مادرش به نیک [رفتاری] فرمان دادیم. و اگر بخواهند تو را وا دارند تا چیزی را که به [حقیقت] آن دانشی نداری، به من شرک آوری، از آنان اطاعت، مکن. باز گشت شما به سویی من است، آن گاه شما را به [حقیقت] آنچه می کردید، خبر دهم" [سوره عنکبوت آیه ۸]

۲. معاشرت با فرزندان: با وجود این که فرزندان زینت و آرایش دنیا هستند، و خداوند درباره آنان می گوید: "مال و فرزندان زینت زندگانی دنیا است" [سوره کهف آیه ۴۶]

اما توحیدی که در دل مومن است او را به تربیت فرزندان فرا می خواند. خداوند بلند مرتبه مومنان را بر اساس ایانشان به حفظ خود و خانواده شان از آتش دوزخ فراخوانده و فرموده است: "ای مؤمنان، خودتان و خانوادهتان را از آتشی حفظ کنید که آتش افروزش مردم و سنگها خواهند بود. [نیز] بر آن فرشتگان درشتخو و سخترو [گمارده اند] که خداوند را در آنچه به آنان فرمان دهد، نافرمانی نکنند. و آنچه را که فرمان می یابند، انجام می دهند". [سوره تحریم آیه ۶]

همان گونه که اثر توحید و ایمان در قلب مومن آشکار می شود و در رفتار فردی مشخص می شود همچنین در کردار و رفتار اجتماعی و در تعامل با مردم هم خود را نمایان می کند. رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: "همانا من برای تکمیل کردن اخلاق نیکو و پسندیده برانگیخته شده ام" (روایت از بیهقی است)

رسول خداوند صلی الله علیه و سلم میان ایمان و اخلاق رابطه برقرار می کند. می فرماید: "کامل ترین مومنان از جهت ایمان با اخلاق ترین و مهربان ترین آنها با خانواده شان است"

(روایت از ترمذی است)

آن فرد یکتا پرست مراقبت و نظارت پروردگار را احساس می کند و می بیند که احاطه او بر بندگان، بیشتر برای مهربانی و رحمت بر آنها در عرصه های مختلف زندگی می باشد.

در خانه و خانواده:

۱. همزیستی با پدر و مادر:

موحد نسبت به حق پدر و مادر بسیار حساس بوده و در ادای حق آن ها کوتاهی نمی کند. خداوند بلند مرتبه در کتابش آنها را در کنار هم آورده و فرموده است: "و پروردگارت [چنین] حکم کرد که جز او را مپرستید و به پدر و مادر نیکی کنید. اگر یکی از آن دو یا هر دوی آنها در نزد تو به [سن] پیری رسند. [حتی] به آنان «اف» مگو و بر آنان بانگ مزین و به نیکی با آنان سخن گوی (۲۳) و از [روی] مهربانی

رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: "آن گاه که زن نماز پنج وقت خود را خواند و ماه رمضان را روزه گرفت و پاکدامنی اختیار کرد و از همسرش اطاعت نمود، به او گفته می شود که: از هر دری که میخواهی وارد بهشت شو" (روایت از احمد است)

و خداوند بلند مرتبه به زن امر کرده تا مرد را بیش از توانش تکلیف نکند. خداوند بلند مرتبه می فرماید: "باید که دارا از دارایی خود نفقه دهد. و کسی [هم] که روزی اش تنگ شده است، باید از آنچه خداوند به او داده است انفاق کند. خداوند هیچ کس را جز به [میزان] آنچه به او داده است مکلف نمی کند. خداوند پس از تنگدستی آسایش پدید خواهد آورد" [سوره طلاق آیه ۷]

بدون عذر از مرد درخواست طلاق نکند. رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: "هر زنی که بدون عذر از همسرش درخواست طلاق کرد بوی بهشت بر او حرام است" (روایت از احمد است)

با خویشاوندان و همسایگان:

حفظ رابطه خویشاوندی و حق همسایگی: پروردگار عالم میان عبادت و توحید خودش و رفتار و اخلاق موحد با خویشان و نزدیکان و همسایگان ربط برقرار نموده است. خداوند بلند مرتبه می فرماید: "و خداوند را پرستش کنید و چیزی را با او شریک نیاورید. و به پدر و مادر نیکی کنید و [نیز] به نزدیکان و یتیمان و بینوایان و همسایه خویشاوند و همسایه بیگانه و همشین و در راه مانده و ملک یمیتان [نیکی

و مسئولیت را بر دوش هر سرپرست قرار داده است. رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: "همه شما سرپرست و مسئول زیر دستان خود هستید. امام سرپرست و مسئول زیردستان خود و مرد در خانواده اش مسئول و سرپرست است و زن در خانه شوهر خود سرپرست و مسئول بوده و خادم مسئول و سرپرست مال آقای خود است" (روایت از بخاری است)

۳. رفتار با زن:

یکتا پرست حق همسرش را بجا آورده و از خداوند می ترسد و او را مراقب و ناظر چگونگی رفتار خود با همسرش می بیند. خداوند بلند مرتبه می فرماید: "و زنان از هیچچون حقی که [شوهران] به طور شایسته بر آنان دارند، بر خور دارند" [سوره بقره آیه ۲۲۸]

رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: "بهترین شما کسی است که بهترین رفتار را با همسر و خانواده خود داشته باشد و من بهترین شما در خانواده ام هستم.." (روایت از ترمذی است)

و آن گاه که تعدادی از زنان آمده و از رفتار همسرانشان پیش همسران رسول خدا صلی الله علیه و سلم شکوه کردند، رسول خدا صلی الله علیه و سلم فرمود: "بهترین شما خوش رفتارترین شما با همسرش است" (روایت از ابن ماجه است)

۴. رفتار با شوهر:

توحید سبب ایجاد خشیت از خداوند در قلب زن مومن شده و نتیجه آن قیام به حق همسرش می باشد تا به بهشت پروردگار دست یابد.

کنید] خداوند کسی را که متکبر خودستا باشد، دوست نمی‌دارد" [سوره نساء آیه ۳۶]

و خداوند بلند مرتبه می‌فرماید: "پس به خویشاوند حقش را بده و [نیز] حق بینوا و در راه مانده را. این برای کسانی که خشنودی خداوند را می‌جویند، بهتر است. و ایشانند که رستگارند" [سوره روم آیه ۳۸]

رسول خدا صلی الله علیه و سلم می‌فرماید: "هر کس به خدا و روز بازپسین باور دارد به همسایه خود نیکی کند" (روایت از مسلم است)

در کار و در تعامل با همه مردم:

ایمان در قلب فرد موحد و یکتاپرست سبب نیکی اخلاق و خیر خواهی برای مردم و راستی در رفتار می‌شود و این از با فضیلت ترین اعالی است که مومن به خدایش نزدیک می‌شود:

۱. رفتار نیکو:

خداوند بلند مرتبه در وصف پیامبرش محمد صلی الله علیه و سلم می‌فرماید: "تو بر خوردار از خلقی بزرگ هستی" [سوره قلم آیه ۴]

رسول خدا صلی الله علیه و سلم می‌فرماید: "بیشترین سبب دخول مردم در بهشت تقوای الهی و اخلاق نیکو است"

(روایت از ترمذی است)

رسول خدا صلی الله علیه و سلم می‌فرماید: "محبوبترین مردم در نزد خداوند سودمند ترین آنها و برترین عمل، شاد کردن یک مسلمان یا بر طرف کردن غم از او یا دادن وام او یا طرف کردن گرسنگی از اوست.

محال است گمان شود پیغمبر صلی
الله علیه و سلم که امت اش را
آداب استنجاء آموخته، از آموزش
توحید به آنان غافل مانده باشد در
حالی که توحید آن چیزی است که
رسول خدا در باره اش فرموده اند:
به من دستور داده شده تا با مردم
بجنگم تا لا اله الا الله بگویند.."

(روایت از بخاری است)
آن چه مال و خون به آن حفظ می
شوند همان حقیقت توحید است.
امام مالک بن انس

برای من محبوبتر و خوش تر است که برای کمک
به برادرم بروم از اینکه در این مسجد - یعنی
مسجد مدینه- یک ماه به اعتکاف بنشینم.."
(روایت از طبرانی است)

۲. صدق و راستی، خداوند بلند مرتبه می فرماید: "ای
مؤمنان، از خداوند پروا بدارید و با راستگویان
باشید" [سوره توبه آیه ۱۱۹]

رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید:

" راستی به نیکی فرا می خواند و نیکی به بهشت
رهنمون می کند. چنان است که فرد راست می گوید
تا به درجه راستگویی و صدیق بودن می رسد. و
دروغ به گناه فرامی خواند و گناه به آتش رهنمون
می کند. فرد پیوسته دروغ می گوید، تا به نزد خداوند
دروغگو نوشته می شود" (روایت از بخاری است)

رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: " نشانه
منافق سه چیز است: وقت سخن گفتن دروغ می
گوید، وعده خلافی می کند و در امانت خیانت می
ورزد" (روایت از بخاری است)

۳. خیرخواهی و فریبکاری نکردن: رسول خدا صلی الله
علیه و سلم می فرماید: "هیچ کس نیست که خداوند
او را بر تعدادی از انسانها مسئول گماشته و او به
آنها خیانت و فریبکاری می کند، مگر اینکه خداوند
بهشت را بر او حرام می گرداند" (روایت از مسلم)

رسول خدا صلی الله علیه و سلم در بازار بر در
دکانی گذر کرد و دست خود را در یک کیسه گندم فرو
برد و دید که داخلش نم دارد فرمود: " چرا داخلش
تر است؟ گفت: باران زده است ای رسول خدا،
فرمود: چرا قسمت تر آن را در بالای کیسه قرار نداده
ای تا مردم آن را مشاهده کنند، هر کس فریب داد از ما
نیست" (روایت از مسلم است)

بازبینی:

۱. اندازه واجب در آثار تعبدی خاص در رفتار و کردار در طهارت، نماز، زکات، روزه و حج کدام است؟
۲. ایمان کسی که نماز نمی خواند چگونه است؟ برای پاسخ خود دلیل بیاورید.
۳. آیا می توان تصور کرد که فرد نماز بگذارد اما نماز او را از کار زشت و منکر باز ندارد؟
۴. ایمان خود را چگونه در رفتار با فرزندان، همسر، خویشان، همسایگان و همه مردم نشان می دهد؟